ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲛᲔᲪᲔᲡᲠᲔ — № 431

ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ. 12 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ 1874 Წ.

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ

Ბაგზაენით: ერთი წლით — ექვსი მან., ნახევარი წლით — სამი მ.ნ., სამი თვით — ერთი მან. და ხუთმეტი შაური, ერთი თვით — სამი აბაზი.

წერილები ამ ადრესით უნდა გამოგზავნონ:
Въ Тифлисъ, въ редакцію газеты „ДРОЭБА“.

ᲮᲔᲚᲘᲡ-ᲛᲝᲬᲔᲠᲐ

Თფილისში: Გაზეთის „Droeba“ კანტორაში ქუთაისში: Ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

Გაზეთი შემდეგი ადრესით უნდა დაბარონ:
Въ Тифлисъ, въ контору газеты „ДРОЭБА“.

რედაქცია: ძველი ინსტიტუტის ქუჩაზედ. Სოლომონ მირიძანოვის სახლებში.

Კანტორა: Ივერიის ბიბლიოთეკაში, სასახლის მეიდანზე, შაბუროვის სახლებში.

ᲨᲘᲜᲐᲐᲠᲡᲘ:

Ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო: Თფილისი, 12 ივლისს — წერილი ამბები — თუ ქართულად არა, რუსულით მაინც — „Droeba“-ს „კორრესპონდენცია“: ქუთაისიდგან — ზუმბრიდგან — ორიოდე სიტყვა მარტვილის სასულიერო სასწავლებელზედ — Р у с с к о е: Свѣжія извѣстія — У ч е н ы я: Сафаргаджи

Ф е л ъ т о н и: სამუქაფოდ.

„ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“

ხელის-მოწერა მიიღება: Ტ ფ ი ლ ი ს — „Droeba“-ს კანტორაში, Ივერიის ბიბლიოთეკაში. ქ უ თ ა ი ს — ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

Გარეშე მცხოვრებთ შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ მოთხოვნილება:

Въ Тифлисъ, въ контору газеты „ДРОЭБА“.

„Droeba“-ს ღირს გაგზავნით: ერთ-წლით — ე ქ ვ ს მანეთად, ნახევარი წლით სამ მანეთად.

ᲕᲘᲡᲐᲪ ᲬᲠᲔᲕᲐᲜᲓᲔᲚᲘ, ᲐᲜ ᲗᲐᲠᲨᲐᲜᲓᲔᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ ᲐᲠ ᲨᲔᲛᲝᲬᲣᲢᲐᲜᲘᲐ, ᲕᲗ. ᲮᲝᲕᲗ ᲒᲐᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲜᲝᲜ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲙᲐᲜᲢᲝᲠᲐᲨᲘ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ

Თფილისი, 12 ივლის 1874 წ.

ქართველის ტომის ხალხთ შორის, იმერლები მომეტებულად ცხოველს და მოძრავ ძალას წარმოადგენენ უთუოდ. ᲐᲮ თვისებებს იმერელს ვერავინ წაართმევს. მაგრამ, სამწუხაროთ, ის, რაც სხვა ბედნიერ მდგომარეობაში გამოსადეგი და მოსაწონი იქნებოდა, დღეს არა თუ სასარგებლო არ არის, არამედ ცხად და უდაო ნაკლულევანებათ უნდა ჩაითვალოს.

სხვა შემთხვევაში, ვამბობთ ჩვენ, მისი ბუნებითი სიცხოველე და მოძრაობა უეჭველად მოუპოებდა იმერელს საზოგადო პატივს ნიჭიერების სახელს, უპირატეს ადგილს განთლებულ ხალხთ-შორის. მაგრამ ეხლა, საუბედუროთ ამ ძვირფასს თვისებებს სულ წინააღმდეგი ნაყოფი მოაქვს.

ჭეყანა, რომელსაც აქეს რომელიმე ზნეობითი, ან გონებითი ძალა, სცდილობს ყოველთვის, რომ თავის ნიჭი გამოიყენოს უთუოდ. Თუ საზოგადოებრივი მდგომარეობა ისეთია, რომ თითოეულს წვერს შეუძლია მოიხმაროს საკუთარი ჭკუის ძლიერება, მისი ზნეობითი ღირსება საზოგადო სარგებლობისთვის, მაშინ ამნაირი ბედნიერი ქვეყნის ᲫᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲑᲔᲯᲘᲗᲐᲓ ნათელი და სანუგეშო იქნება. მაგრამ უბედურება იმაშია, როდესაც ხალხი, ისტორიული მიზეზების გამო, იძულებულია თავისი ნიჭიერება, ბოროტებას მოანდომოს.

ბუნებით ნიჭს, სიცოცხლის სურვილს, არ შეუძლია მოისვენოს და გულ-ხელ-დაკრეფილი უმზეროს ცხოვრებას. Ის ნიადაგ ეძებს მოქმედებას, ელტვის მონაწილეობის იღებას საზოგადო ცხოვრებაში და ვერ-ითმენს უსაქმობას.

ᲐᲛ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ საზოგადოების ზნეობითი ენერგია, რომელსაც შესაფერი გზა არა აქეს, მიემზგავსება შეგუებულს წყალს. როგორც ერთს ისე მეორესაც თუ საშუალება არ მიეცა სასარგებლოთ იდინონ, მაშინ წარმოუდგენელია სათავის გაუგლეჯელობა და არე-მარეს ნიადღვარით აუოხრება. ᲙᲐᲠᲒᲘ ᲝᲯᲐᲮᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘ, იცის ეს კანონი და ამიტომ ის ყოველთვის თავის სასარგებლოთ ხმარობს ბუნების ძალას. საზოგადოების მზრუნველებზედ კი ყოველთვის ესეე არ ითქმის... მაგრამ მოუბრუნდეთ ჩვენს საგანს:

ᲐᲛᲑᲝᲑᲔᲜ, ᲘᲗᲘᲗᲛᲘ ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘ ᲧᲝᲕᲔᲚᲒᲕᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲘᲔᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲘᲡ ᲛᲐᲓᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡᲝ. ᲘᲡ ᲠᲐᲡᲐᲙᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡᲐ, ᲒᲐᲠᲓᲐᲛᲔᲢᲔᲑᲣᲚᲘ ᲪᲝᲚᲘᲡ ᲬᲛᲘᲜᲔᲑᲐᲐ ᲘᲛᲔᲠᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲠᲪ ᲡᲣᲚ ᲘᲡᲔ ᲣᲡᲐᲤᲣᲫᲕᲚᲝᲐ. ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲦᲘᲐᲠᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲡᲐᲓ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲨᲘ ᲘᲛᲔᲠᲔᲚᲘ ᲡᲐᲮᲘᲔᲠᲘ, ᲣᲗᲐᲜᲮᲛᲝᲑᲐ, ᲑᲠᲫᲝᲚᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲨᲘ. ᲠᲐᲡᲐᲙᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲐ ᲐᲛ ᲡᲐᲛᲨᲣᲮᲐᲠᲝ ᲛᲝᲕᲔᲚᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲑᲔᲕᲠᲘᲐ ᲓᲐ ᲐᲮᲝᲗ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲧᲛᲘᲗᲔᲑᲘ: ᲡᲘᲦᲐᲠᲘᲑᲔ, ᲒᲐᲣᲜᲐᲗᲚᲔᲚᲝᲑᲐ, ᲣᲡᲐᲫᲚᲝᲑᲐ, ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲗᲘ ᲛᲝᲛᲫᲠᲐᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲤᲐᲪᲐ-ᲤᲣᲪᲘᲡ ᲮᲐᲚᲘᲡᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲔᲡᲔᲜᲘ ᲰᲭᲠᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲧᲣᲠᲐᲓᲓᲔᲑᲘᲗᲘᲗ ᲨᲔᲮᲔᲓᲐᲗ ᲙᲐᲪᲘ ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲡ. ᲘᲥ ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘ ᲒᲐᲜᲣᲛᲐᲠᲢᲔᲑᲣᲚᲘ, ᲡᲐᲓᲐᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘᲐ....

ᲩᲕᲔᲜᲛᲐ ᲮᲐᲚᲮᲛᲐ ᲙᲐᲠᲒᲐᲗ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲪᲝᲓᲔᲗ, ᲠᲝᲛ ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲙᲘᲓᲔᲑᲐ, ᲣᲗᲐᲜᲮᲛᲝᲑᲐ, ᲓᲐ ᲗᲮᲔᲠᲘᲗ ᲒᲕᲐᲜᲔᲑᲘᲗ Მ Ხ Ო ᲚᲝᲓ ᲩᲕᲔᲜ! ᲘᲛᲘᲗᲘ, ᲠᲝᲛ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲔᲑᲛᲐ ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲠᲗᲘ ᲓᲐᲕᲐᲡᲣᲡᲢᲝᲗ, ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲐᲣᲢᲘᲠᲓᲔᲑᲐ ᲨᲕᲘᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ!

ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲨᲔᲪᲓᲝᲛᲐ, ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲫᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲚᲕᲔᲚᲔᲐ, ᲔᲡᲐᲠᲒᲑᲚᲔᲑᲐ ᲛᲐᲠᲗᲝ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲡᲐᲖᲝ�გᲐᲓᲝ ᲛᲢᲕᲠᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲡᲐᲨᲘᲜᲔᲚᲘ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲘ ᲡᲗᲔᲚᲔᲑᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ. ᲔᲡ ᲛᲢᲕᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲣᲛᲔᲪᲠᲘᲡ Ა...

ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲞᲘᲠᲘᲪ ᲓᲐᲐᲓᲒᲔᲑᲐ ᲮᲝᲚᲛᲔᲓ ᲧᲐᲚᲑ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲡ. ᲘᲡ ᲘᲕᲘᲬᲧᲔᲑᲡ ᲛᲐᲨᲘᲜ, ᲐᲜ ᲕᲔᲠ ᲮᲔᲓᲐᲕᲡ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲡ ᲛᲘᲡ ᲡᲐᲑᲠᲫᲝᲚᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲡᲐᲡᲛᲝᲔᲑᲔᲚ ᲡᲐᲒᲐᲜᲡ ᲓᲐ ᲬᲧᲠᲘᲚᲛᲐᲜᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲚᲓᲔᲒᲝᲛᲝᲜᲐᲨᲘ ᲐᲦᲐᲛᲔᲑᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲡᲐᲔᲠᲗᲝᲗ ᲨᲠᲝᲛᲐ, ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ ᲫᲐᲚᲘᲡ ᲛᲘᲪᲐᲜᲔᲑᲐᲐ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ. ᲒᲖᲐ ᲓᲐᲑᲜᲔᲣᲚᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲒᲝᲛᲘᲐ ᲘᲡᲘᲗᲘ ᲠᲐᲛᲔᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲐᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓᲔᲕᲔᲠ ᲘᲮᲜᲘᲡ ᲛᲐᲡ ᲡᲘᲧᲕᲔᲓᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ. ᲭᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲡ ᲐᲠ ᲔᲡᲛᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲔᲠᲗᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲘ ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲗᲕᲘᲗᲡᲒᲐᲗᲐᲒᲐᲜᲘᲐ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲐᲫᲚᲔᲕᲡ ᲛᲐᲡ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐᲡ ᲓᲐ ᲣᲥᲛᲝᲓᲘᲡ ᲣᲔᲭᲕᲔᲚᲐᲓ ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲡ.

ᲐᲛ ᲜᲐᲘᲠ ᲡᲐᲧᲝᲕᲔᲚᲗᲐᲝ ᲒᲐᲮᲠᲬᲜᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲪᲗᲝᲛᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲐ ᲒᲐᲮᲡᲜᲔᲑᲐ ᲘᲛ ᲣᲑᲠᲐᲚᲝᲗ ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲔᲑᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛ Მ Ხ Ო ᲚᲝᲓ ᲔᲠᲗᲝᲑᲐ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲡ ᲫᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲡ.

ᲛᲔᲡᲕᲔᲚᲘ.

ᲬᲕᲠᲘᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

— Თფილისის თაეად-აზნაურთ საადგილ-მამულო ბანკის წესდება დაბეჭდილია „Თფილისის მოამბის“ უკანასკნელ ნომერში. ᲐᲛ ᲬᲔᲡᲓᲔᲑᲐᲡ ᲛᲘᲗᲮᲔᲑᲔᲚᲔᲑᲘᲗ „Droeba“-ს შემდეგ ნომერში ნახავენ.

— შეეტყვეთ, რომ ქუთაისის სათაეადაზნაურო ბანკის კომისიას როგორც იქნა გაუბედავს და წესდების დასამტკიცებლად წარდგენას ეპირება.

— ᲐᲛᲑᲝᲑᲔᲜ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲠᲘᲐᲚᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲒᲐᲙᲔᲗᲔᲑᲐ ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲝ ᲐᲠᲘᲡᲝ, ᲠᲐᲓᲒᲐᲜᲐᲪ ᲡᲐᲒᲖᲝ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲤᲣᲫᲕᲚᲘᲐᲜᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲙᲔᲚᲔᲗᲐ ᲒᲐᲠᲓᲐᲣᲤᲣᲫᲕᲔᲗᲘᲗᲐᲗ.

— ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘᲡ ᲙᲔᲠᲘᲡᲐ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ „ᲛᲖᲘᲡ ᲓᲐᲑᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲡ“ ᲓᲐ „ᲯᲘᲑᲠᲘᲠᲘᲓᲒᲐᲜ“ ᲔᲠᲗᲘ ᲡᲪᲔᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲐᲡ ᲐᲮᲘᲠᲔᲑᲔᲜᲗ. ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲐᲖᲠᲘᲗ ᲔᲡ ᲪᲣᲓᲘ ᲐᲠᲩᲘᲔᲜᲘᲐ, ᲐᲛᲘᲢᲝᲛᲘ ᲠᲝᲛ „ᲛᲖᲘᲡ ᲓᲐᲑᲜᲔᲚᲔᲑᲐ“ ᲨᲘᲜᲐᲐᲠᲡᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲛᲓᲔᲜᲘ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘᲐ, ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲪ ᲒᲐᲠᲔᲒᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲜᲐᲮᲐᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲭᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲤᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲡᲪᲔᲜᲐᲖᲔᲓ ᲐᲛ ᲙᲐᲛᲔᲓᲘᲘᲡ ᲮᲔᲘᲠᲘᲐᲜᲐᲓ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲐ ᲛᲝᲣᲮᲔᲠᲮᲣᲚᲔᲚᲘᲐ. „ᲯᲘᲑᲠᲘᲠᲘ“ ᲘᲡᲔᲪ ᲔᲠᲗᲝᲛᲐᲓ ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲙᲐᲛᲔᲓᲘᲐ იყო და რაღა შემოკლება სჭირდა ᲔᲡ ᲞᲘᲔᲡᲐ ᲣᲗᲝᲣᲝᲓ ᲡᲣᲚ ᲣᲜᲓᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲝᲔᲓᲒᲘᲜᲐᲗ, ᲘᲛ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗᲘᲗ ᲛᲐᲘᲪ, ᲠᲝᲛ

ᲡᲐᲛᲣᲥᲐᲤᲝᲓ

Ა. პ ო ე ტ ᲗᲐ:

ᲒᲠᲘᲒᲝᲚ ᲝᲠᲑᲔᲚᲘᲐᲜᲡ

მე ჩემის ᲞᲘᲠᲘᲡ, ჩემის წუხილის,
ჩემის კაცობის გულის დუღილის
სიტყვანი გულში მებადებიან,
მაგრამ გულშივე უხმოდ კვდებიან!

ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔᲡ.

მთა-კლდეთ შეჰბღავის, ჩასძახის ქვესკნელს,
წყალსა მიჰყვირის მსწრაფლს მიმავალსა,
მაგრამ ვერ ᲰᲪᲝᲕᲔᲑᲡ ᲜᲣᲒᲔᲨᲘᲡ-ᲛᲪᲔᲛᲔᲚᲡ
და უმრაველდება წყლული საწყალსა.

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲬᲕᲠᲔᲗᲔᲚᲡ.

ᲦᲛᲔᲠᲗᲝ! რა მიყვარს ეს მწარე მოთქმა!.
ᲞᲔᲢᲠᲘᲤᲘᲐᲚᲔᲑᲘ ᲐᲛ ᲩᲔᲛᲡᲐ ᲩᲐᲜᲒᲡᲐ! —
მხოლოდ იმისი ეს მაცდური ხმა
გულს გადამფერავს მოდებულს ჟანგსა.

ᲙᲝᲚᲮᲘᲓᲔᲚᲡ.

რა უარეა მამაცსა ომშიგან პირის
მღმეველსა,
შემდრკალსა, შეშინებულსა და სიკვდილისა მეტველსა!

ᲤᲐᲖᲔᲚᲡ

სულო ბოროტო, მინ მოგიხმო ჩემად წინამძღვარად,
ჩემის გონების და სიცოცხლის შენ აღმაშფოთრად?!

ᲭᲐᲚᲐᲓᲘᲓᲔᲚᲡ.

შენი რაჲ, რომ ამშვენებ შენს დამღუპველ ᲝᲚᲘᲛᲐᲚᲗᲘᲡᲐ?

ᲠᲐᲤᲘᲔᲚ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ.

მაგრამ, ლამაზო, გული არ სტკენების,—
წინწკალი მაში ცხოველად იხრწნების;
თუ მოეკარე — მსწრაფელ აღენთების,
იფეთქებს, დაგწვავს, თვითც დაიწვების.

ᲬᲧᲐᲚᲢᲣᲒᲔᲚᲡ.

მისთვის არ ვმღერ, რომ ვიმღერო
ვით ფრინველმა გარეგანმა!

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ

მე თუ გინდა თავიც მომჭრან, ტანის გახდეგასაბერად.
ვინც არა ᲰᲒᲐᲕᲡ ᲙᲐᲮᲐ-ᲑᲔᲠᲘᲡᲐ, მე ვერ ვიტყვი ᲙᲐᲮᲐ-ᲑᲔᲠᲐᲓ

ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ ᲑᲔᲠᲘᲔᲕᲡ

ᲥᲐᲮᲣᲠᲘᲡ ღვინით აღესილი
აზარფეშა ხელში გეეპყრას;
მოთალი, თევზი, მწვანილი
ᲐᲒᲕᲘᲢᲠᲔᲚᲔᲑᲓᲔᲡ ᲬᲘᲜ ᲡᲣᲤᲠᲐᲡ.

Ბ. ᲙᲣᲒᲚᲘᲪᲘᲡᲗᲐ:

ᲐᲜᲢᲝᲜ ᲤᲣᲠᲪᲔᲚᲐᲫᲔᲡ

მირბის, მიმფურნეს უგზო-უკვლოდ ჩემი მერანი!...

ᲙᲔᲢᲠᲔ ᲣᲛᲘᲥᲐᲨᲕᲘᲚᲡ.

თუ კაცმა ვერ სცნო ჩვენი გული, ხომ იცის ღმერთმა
რომ წმინდა არის განზრახვა და სურვილი ჩვენი!

ᲡᲔᲠᲒᲔᲘ ᲛᲔᲡᲮᲘ.

ᲐᲑᲐ რახ გვარგებს ჩვენ ის გუთანი,
რომ აჩენს მარტო მიწანი!

ჩვენი საზოგადოება აზრიანი თხზულებებით გართობას შესჩე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაშთ სიმარი დაეცა ისეე ერთ თუჭანზე. ეწლა რა ქნას ამ ეკერებმა, როგორ გაასაღონ ნაყიდი პური, რომ არ იზარალონ? ბოლოს ასე მოახერხეს: გაგზავნეს კაცი საზღვარ გარეთ ურუსში, დაქირთამეს ფაშა, რომ მას აეკრძალა პური აქეთ პირს გამოტანა და გაყიდეა. ეს როგორც იყო მოახერხეს, დიდი ძალი პური მოსული საზღვარზე დაეყარეინეს და იმ წვიმაში თავლია ეყარა, ასე რომ ეჯეჯლდა თურმე, ზოგი ერთ ტომრებში ხორბალი. ბოლოს, რომ არ იქნა, ერთი ორი კვირის შემდგომ მაინც ნება მისცეს აქეთ გამოტანისა და ეხლა დღიდამ დღეზე თუ არ იკლებს პურის ფასი, არ მატულობს. ამ ეკერებმა კი მაინც ვერ მოახერხეს ძვირად გაყიდეა და კარგა ფულს ზარალობენ.

ზოგჯერ აი რას ჩადიან ეს ეკერები: უნდათ ხოლმე იფეთ პურის ყიდეა, გაელენ ოსმალეთში, დაქირთამეენ ურუსის ფაშას, რომ იმან გადუწყვეტოს იფეთ ხორბლის და ქერის ფასი. რასაც თურმე ფაშა დასდებს, ურუს ვერ ეტყვიან, უნდა ისე გაყიდონ. იცი, მკითხველო, თურმე ამ გვარი შეთხვევა ერთხელ ჩვენშიაც ყოფილა და დღეევანდლამდისინ იმ დღეს სწყევლიან. მართლადა რომ ეს საცოდავი ხალხი როგორ გინდა, რომ ჯანს არ იგდებინებდეს, გზები უნდა გაკეთდეს, კისერზე ეაი-ეგალები ამასაწევს, ან ფული უნდა გამოიღოს, ან თითონ უნდა გამოვიდეს სამუშაოთ. ჯარი სადმე მიდიოდეს რაც გაელითხარჯია, ამას წიეს. მაგრამ ამაში ყველაზე უარესი კი ის აეკრები არიან, რომელნიც ხალხს კისერზედ, ზიან და ისე ტკბილად სისხლ სწოვენ რო არც კი გაიგეიძებენ. ამოდენ ხალხის უბედურობასთან მოკრთამობაც ერთი ჭირია, მოდი და შენ თვალი გაიახლე!

S

ოკრიოდე სიტყვა მარტვილის სასულიერო სასწავლებელზე.

მარტვილის სასულიერო სასწავლებლის ქუთაისს გადმოტანა არ არის კარგი და სასარგებლო სამეგრელოსთვის.

ამ სასულიერო სასწავლებლის მიზეზით რვა-ცხრა კაცი ცოტად თუ ბევრად ნასწავლი ყოველთვის სამეგრელოში იყო. ამ კეცებს ქონდათ ხალხში მისელა-მოსელა, მეგობრობა და ზოგიერთებს ნათესაობაც. თუ ყველას არა, ზოგიერთებს გაელენა ქონდათ ხალხში. ხალხსაც იმედი ქონდა მათი და დაჭირდებოდა რამე თუ არა, ეკითხებოდა ამ ნასწავლ კაცებს.

იქნება ეს სთქვათ, ამ ნასწავლ კაცებში ერთი ორი კოჭლიც ერიაო, მაგრამ ამით ხომ ყველა კოჭლი არ იქნებოდა. ამ გვარი მისელა-მოსელით, მეგობრობით და ნათესაობით უწყალელ ხალხში, ცოტათი მაინც, განათლება ფრცელდებოდა. ეს კაცები, რა კი სასწავლებელი გადმოიტანეს, მოაკლდნენ სამეგრელოს.

სამეგრელოში ისრეთი მღედელი არ არის, რომ მარტვილში ან ნათესაი და ან ნაცნობი არ ყოდეს. ამით მღედლები სარგებლობდნენ და არ უძველდებოდათ იმათ შვილების გამოზრდა სასწავლებელში.

ერთმა მღედელმა შვილი მიბარა ერთს მარტვილელს და ერთი ხარი მისცა. სანამ ხარი ცოცხალი იყო, მარტვილელს მღედლისათვის არა უთხოვნია რა; ის ხარს ამუშავებდა და ამით მღედელს შვილს უნახავდა.

კაცი რომ მოკვდება, სხვაგან არ ეიცი და ჩვენში კი მღედელს მისცემენ მკვდრის ტანისამოსს—ნიშანს. მღედელი გაყიდის ნიშანს მცირე ფასად, ან ეისმეს აჩუქებს. მისაც კი შვილი მარტვილს ყავდა, ნიშანს კარგი ფასად ასაღებდა; გაუგზავნიდა თავის შვილის სახლის პატრონს და ის კარგ ანგარიშში ჩაითვლიდა.

მღედდვები, საზოგადოთ, არ იხდიდნენ სახლის ქირას. თუ ეისმეს გადახდია—წლის თავზე ხუთი მინეთი.

თვის თავზე მღედელი შვილს უგზავნიდა ერთ ფუთ ნახევარ სიმიდის ფქვილს, ან ღორს, ცოტა ყველს, ლობიოს, მარილს და სხვა ამ ნაირ ხორაგებს. ამისთანა მცირე—საზრდოთი შვილი, კარგადთუ ცუდად, ეზრდებოდა სასწავლებელში.

ვინც კურსს შეასრულებდა და ცოტა შეძლებაც ქონდა, ის ამ სწავლით მაინც არ იყო კმაყოფილი და მიდიოდა სხვა სასწავლებელში. მისაც შეძლება არ ქონდა, ის აქაურ სწავლას მაინც ღებულობდა: „სადაც ბერი არ იყოსო, იქ ცოტა კმარ იყოსო.“

რა ქნას ეხლა მღედელმა, ქუთაისს როგორ გამოზარდოს შვილი, როგორ მოუტანოს ხარჯი? კიდევ არაფერი ბანძელების და მარტვილელებისთვის, ისინი, თითქმის, ახლოს არიან; მაგრამ ჯვარელებმა და ზუგდიდელებმა რა ქნან? წამოიღოს, ან გამოგზავნოს მღედელმა სამი ბათმანი სიმიდის ფქვილი, ოთხ დღეს მოუნდება კაცი მგზავრობას, თუ ავი დარი დაეწყოს, ერთ კვირასაც, პარომზე და ნავებზე ქირა უნდა აძღოსს. მოვა ქუთაისს, ცხენის დასაბმელი და თავის სადგომის ქირა ცალკე უნდა იხადოს; მოიტანს სამ ან ოთხ ბათმანს სიმიდის ფქვილს. წამოიღოს ერთად ოცი ბათმანს? სიმიდის ფქვილი მალე ფუჭდება. იქ გაყიდოს და აქ იყიდოს? ზარალია. იქ ბათმანი ფქვილი სამშაურად არის, აქ ექვს შაურად. აქ არც ხარი, არც ნიშანი და არც ქალამანი გაუა ისე, როგორც მარტვილში. აქ მხოლოდ ფული და ფული. საიდამ მოიტანოს მღედელმა ფული? ჯამაგირი მას არ ეძლევა. სოფლიდამ რაც რამე შემოუეა, სხვა საჭიროებაც ბევრი აწევს კისერზე და მარტო ერთს შვილს ვერ მოახმარს. ამიტომ მღედელი შვილს ისე ვერ გამოზდის ქუთაისს, როგორც სამეგრელოში.

აგერ მეექვსე თვეა, რაც მარტვილის სასწავლებელი ქუთაისს გადმოიტანეს. ვნახოთ ნაყოფი. ნაყოფი აი რა არის: იქ რომ სამასი მოსწავლე იყო. აქ ორმოცდა ათი კაცა(?) შეიროდ გაზდილს 50 კაცს 5 ხვერიანად გაზდილი სჯობია, მაგრამ თუ ის ხუთი კაციც ისე იზრდება, როგორც ორმოცდა ათი, მაშინ ორმოცდა ათი სჯობია ხუთს.

კაცი ღარიბი ზნეობით ქალაქში უფრო გაფუქდება, ვიდრე სოფელში, მაშა სადამე ზნეობითი მხარე მოსწავლეთა, საფიქრებელია, რომ მარტვილში უფრო კარგი არ ყოფილიყო.

აქ—მარტვილის სასწავლებელში—ისეე ის მასწავლებლები არიან, რომელნიც იქ იყენენ. ისინი ისეე იმ მეთოდით და გულმოდგინედ ასწავლიან, როგორც იქ. სასწავლებლის გაუმჯობესობა რაში მდგომარეობს? იმაში რომ სასწავლებელი ქუთაისს გადმოიტანეს და მოსწავლეები დუქნებში სცხოვრებენ? ბანა სასწავლებლის გაუმჯობესობა სამეგრელოში არ შეიძლებოდა?!

როგორც ყველა საგანს, ეგრეთვე ყველა მოვლინებას, თუ დაწესებულებას აქვს, ორი მხარე: კარგი და ცუდი. როცა ესეთი საგნის სიკარგეზე ან სიცუდეზე, უნდა გექონდეს მხედველობაში ორივე მხარე მისი; უნდა შეეადაროთ ეს ორი მხარე ერთმეორეს, უნდა აეწონოთ და რომელიც უფრო ბევრს იწონის, ის იქნება უფრო ყურადღების მისაქცევი.

სასწავლებლის გადმოტანას კარგი მხარეც აქვს. სწავლა, რაც უნდა იყოს, აქ მომავლისათვის უფრო კარგად წავა. მასწავლებლებსაც გონებით წინწაწევის საშუალება აქ უფრო ბევრი ექნება, ვიდრე სამეგრელოში; მაგრამ საქმე იმაშია, ვინ ისარგებლებს ამ სწავლით. მე ამას ეტყვი: ისეე ისინი, რომელნიც. რომ არ გადმოტანათ სასწავლებელი, მაინც მოვიდოდნენ ქუთაისს, ან სხვა სასწავლებელში ისწავლიდნენ. ამათი რიცხვი ძალიერ ნაკლები იქნებოდა მაშინ და ეხლაც ნაკლებია. ნუ უყურებთ იმ რიცხვს შაგრდებისას, რომელიც ეხლა არის სასწავლებელში, ეს მხოლოდ რიცხვია. მოსწავლები სცხოვრებენ ფურნეებში, დუქნებში და სლობოტკაში, სადაც ორლანის ხმის, უშვერის სიტყვის და გაფუჭებული რუსულ ქართულის მეტს არას გაიგონებენ, სადაც ლოთობს, ქალდის მოთამაშეებს და სხვა და სხვას... ხედვენ. ამბობენ მოსწავლეებმა ქურდობაც დაიწყესო. აი, კარგი ნაყოფი!

ნათქვამია: „ცუდი კაცი რასაც თავის თავს უზამს, იმას მტერი ვერ უზამსო.“ ეს ანდაზა აღსრულდა ჩვენს მღედლებზე. მღედლებია ამ საქმეში მიზეზი. ერთი მეორის მტერობით საქმე წაახდინეს. ყველას უნდოდა, რომ სასწავლებელი თავის სოფელში გადმოტანა. წარმოიდგინეთ, ერთმა მღედელმა მოინდომა სასწავლებლის გადატანა ფოთს. რაკი ყველას დაკმაყოფილება არ შეხერხდებოდა, ირჩიეს, რომ ყველა ერთად დაჯილიყო და კიდეც დაისაჯეს თავი.

ზოგი ერთმა მღედლებმა ეითქვა მასწავლებლებიც დასაჯეს: „ჩემი შვილი გამორიცხეს სასწავლებლიდან, მაგრამ გაუძახეა ქედამ იმთაც!“ თურმე ამბობდა მღედელი. ნათქვამია: „ხარმა ხარს ურქინაო და კარგ საბალახოზე გაგდოო“, სწორედ ისე მოსელია იმ მღედელს. მასწავლებლისთვის ქუთაისს რომ სჯობია, ამაზედ ლაპარაკიც არ არის საჭირო. არის მასწავლებელი, იქ 420 მანეთს რომ ღებულობდა, აქ 900 მანეთამდის იღებს წელიწადში. ამ მასწავლებელს რომ კითხო: სად სჯობია სასწავლებლისთვისო, რა თქმა უნდა, იტყვის: აქ—ქუთაისსო.

თუგინდ ეგრეც იყოს, ქუთაისს სჯობდეს სასწავლებლისთვის; განა იმაშია საქმე სად სჯობს?! თუ ამაზეა საქმე, მაშ თვილისს გადატანოთ სასწავლებელი, იქ სჯობია. მთელს სენაკის უბეზში ერთი სასწავლებელი იყო და ისიც, როდა, აქ სჯობიაო, ამიტომ ქუთაისს გადმოიტანეს! მაშ მიროვი სუდიას, უეზდის ნაჩალნიკს ქუთაისს უნდა გადმოყვანა, რადგან იმათთვისაც აქ სჯობია.

ამბობენ: ამ სეკტემბერში იქნებაო სამეგრელოში სამღედელოების კრება სასწავლებლის თავიანზეღო. აბა, ენახოთ, რა იტყვიან ჩვენი სულიერი მამები და როგორ გაათავებენ საქმეს. ეისურვებ მთთვის, რომ შარშანდლურივ გაიქერობა არ იქნეს მოგალ კრებაში; ეისურვებ, პირადის სარგებლობისთვის საზოგადო სარგებლობა გაპარვით,... გაძერობით და ფარისეველობით არ გაეყიდოს ეისმეს; ეისურვებ სასწავლებლისთვის საშუალო და კარგი ადგილის აღმოჩენეს სამეგრელოში; ეისურვებ მათი წაყდენილი საქმის მთგანეე გამოკეთებას.

ს. ძიმისტარიშვილი.

3 ივლისი 1874 წ.

ქ. ქუთაისი.

რუსეთი

— აქამდის ყოველიეე სახაზინო ადგილს. სასამართლოს, სამმართველოს და სხვ. უფლება ჰქონდათ, რომ თავისი მიწერ-მოწერა ფოჩტით უპასყიდლოდ გაეგზავნათ. ამ უფლების გამო ყოველიეე საქმეზედ მიწერ-მოწერა ცოტათი მაინც მრავლდებოდა, რადგანაც არც ერთს ამ გვარს სასამართლოს, ან სამმართველოს არ ენადელებოდა ფოჩტის ხარჯი. ამას გარდა სახელმწიფო ბეჭედით ბევრი კერძო პირებიც სარგებლობდნენ და ამ გვარად ფოჩტას ხარჯი ტყუილა-უბრალოდ ემატებოდა. ეხლა მმართველობა ჰფიქრობს, რომ უფულოდ სახაზინო ქალალდების გაგზავნ-გამოგზავნა მოსპოს. ამმისასა, რომელსაც ამ საქმის განხილვა აქეს მინდობილი, თითქმის გაუთავებია თავის შრომა, როგორც გვაცნობებს რუსული გაზეთი „პეტერბურღის უწყებები“.

— მომავალს წელს გაუთავდება იჯარა გაზეთს „მოსკოვის უწყებებს“, რომელიც უნიეერსიტეტის საკუთრება არის და ატკოვსი და ლეონტიეეს აქეთ აღებული. ამბობენ, რომ ეადის გათავების შემდეგ, იჯარადრები სხვა საკუთარი გაზეთის გამოცემას აპირებენო.

უცხო ქვეყნები

საფრანგეთი.

„კაი ხუმრობაა“, ეამბობდით ჩვენ წასრულ ნომერში„, თუ ვერსალის მონარხიულ პალატამ გეელი გამოზარდა თავის უბეში. ეს სიტყვები ახლა გამართლდა. ბეელი მართლა იწყებს თავისას. უკანასკნელი დეპეშა გვატყობინებს ერთობ შესანიშნავ გარემოებებს საფრანგეთზედ. ნაციონალურ კრებას გამოუცხადებია მამაჭაონის მინისტრებისთვის კი არა მარტო. არამედ თითონ უ-რეპუბლიკის პრეზიდენტისთვის თავის უკმაყოფილება 38 კენჭის უმრავლესობით, ერთ უკანასკნელ პალატის სეანსის დროს. ეს იმასა ნიშნავს, რომ ეხლანდელ ნაციონალურ კრებას აღარ სურს, ბატონი მარშალი თავის ადგილზედ დარჩეს! მაგრამ „სახელოვანი დაჭილი, რომლის არც სახელი უნახავს კაცს და არც ჭილობა, ბრძანებს ვადაწყვეტით: მე დადგენილი ვარ შვიდი წლით ნაციონალური კრების სურვილით საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტათ. მე ვერ ვეთანხმები იმ გადაწყვეტილების დარღვევას, რომელიც შეეხება ჩემ უფლებას. ამ საგანზედ ერთ წაბა სხდომაში ლეგიტიმისტმა დეტამპლმა შესძახა მართლა და კეთილშობილად შემდეგი სიტყვებ: „მარშალის უფლება დადგენილია ჩვენგან ერთი კენჭის ყრით, შესაძლებელია მეორე კენჭის ყრამ შეცვალოს ადრინდელი გადაწყვეტილება.“ მაგრამ მაკ მაჰონი უმტკიცებს ჟინიან ლეგიტიმისტებს, რომ ისინი ერთობ სცთებიან. კაი ხუმრობაა, თუ უბედურს მერსალის, პალატას ნაპოლეონის ნაყმევის პატიოსნებისა და მოკალაქეობის იმედი ჰქონდა! უკეთესად ამბობს ამ ნაირ შემთხვევებზედ ჩვენი რუსთველი: „არა მართებს ყვავსა ეარდი ვარსა რქანი.„

როდესაც მაკ. მაჰონის ეპისტოლე წაიკითხეს ნაციონალურ კრებაში, მაშინვე ერთმა რესპუბლიკელმა დეპუტატმა ბერტოლდმა ისურვა, რომ პალატამ პასუხი მოსთხოვოს, პრე-

ზიდენტს, განამარტებინოს, რასნიშნავს ამისი სიტყვები? მაგრამ ეს აზრი საბედრო მინისტრის სისეს მეცდინეობით არ იქმნა მიღებული. უკანასკნელად ახალი დეპეშა გვაცნობებს, რომ მინისტერები ყველა გამოვიდენ სამსახურიდგან დ. უ. ბროლის მიანდო მარშალმა ხელახლა კაბინეტის შედგენაო. ეს ამბავი ან ერთობ საეჭვოა თვისი უაზრობითა, ან და უბრალო ხუმრობა უნდა იყოს. ეაკი, რომლის მოქმედება გმო მთლმა საფრანგეთმა და ბოლოს ნაციონალურმა კრებამაც, როგორღა შეძლებს გაჩერდეს თავის ადგილზედ ერთ დღესაც? საკვირველია.

მაგრამ, გადავხედოთ ერთი თვალის გადაკვრით, რამ ატეხა ეს შფოთი.

როდესაც რომ მართებლობის პარტია და ლეგიტიმისტები გვარიან კარგ სიყვარულით იყო წასრულს კვირებში, ამ დროს გრაფმა შამბორმა გამოსცა ერთობა თათ მანიფესტი. შამბორი ამ ახალს მანიფესტში ისეთივე პირამთქმელია, მტკიცე და კეთილშობილი კაცი, როგორც ყოფილა ის ყოველთვის. შამბორი ამბობს „:მე თქვენი მეფე ვარ, ფრანცუზებო, ნუ მთხოეთ ნუ რა პირობას. მე ვიცი რაც გიჯობთ თქვენ.“ ახირებული წინადადებაა, მაგრამ უეჭველია კი.

ეს მანიფესტი დაბეჭდა პირველად ველიოს გაზეთმა „ენიონმა.“ მეორე დღეს გაზეთი „Union“ დახურა მმართველობამ. ლეგიტიმისტები ერთობ კაგულისა იმ საქმემ და გადწყვეტეს, რომ მოუკეთონ ძირი ეხლანდელ სამინისტროს. ისინი ამბობდნენ, რომ მარცხენა მხარე ჩვენსკენ იქნება და გამარჯვება „უეჭველი არისო.

ამ განზრახვით ლუსიენ ბრენმა გამოილაშქრა მინისტრებზედ, და სასტიკად ჭიკეხავდა ამათ შემავიწროებელს და უსამართლო ყოფაქცევას. ლუსიენ ბრენმა მოიწოდა ნაციონალური კრება, რომ მას მიეღო შემდეგი აზრი კენჭის ყრით: „ნაციონალური კრება აცხადებს სამდურავს სამინისტროზედ და გადადის სხვა საქმეების გასარჩევად.“ მაგრამ ამ წინადადებამ ვერ გამარჯვა.

შემდეგ დეპუტატმა პარიმ შემოიტანა მეორე წინადადება ასეთი: ნაციონალური კრება თანახმად თავისი წინანდელი გადწყვეტილებისა კისრულობს გაამაგროს რესპუბლიკის პრეზიდენტის მარშალის მაკ მაჰონის უფლება და გამოსცეს კონსტატიციონალური კანონები. ეს წინადადება ძალიან მოიწონა „ყრუ-ბლუ“ მინისტრებს და გამოაცხადეს, რომ ისინი პარის თანხმა არიან. მაგრამ ეს წინადადებაც ჩაშავადა ოცდათრამეტი კენჭის უმეტესობით. ნაციონალურ კრებამ უარი გამოუცხადა ნდობაზედ არა თუ მინისტრებს, არამედ თითონ უ. მარშალსაც. ამის შემდეგ მაკ მაჰონს უნდა დაეტოვებინა ვერსალის პრეფექტურაში ცხოვრება. ამ ნაირი კენჭეს ყრით იყო, რომ გამოვიდა ტიერი 24 მაისს წასრულს წელს. და არც ამდენი კენჭის უმრავლესობით გმო ნაციონალურ კრებამ ტიერის მოქმედება. მაშინ მხოლოდ 16 კენჭით გაუშვეს ტიერი, და ეხლა კი მაკ-მაჰონს 38 კენჭი მოუვიდა შავი.

ეხლა ყველა კითხულობს რა იქნება, საფრანგეთში, რითი დაბოლოვდება ეს გაცხარებული ბრძოლა?

პასუხებთ რამდენთაც შეიძლება. ჩვენ ასე გვესმის ეს საქმე: მონარხიის დაარსება, როგორც გამოაჩინა გამოცდილებამ, ყოველად შეუძლებელია. პალატაში ხომ არ მოხერხდება უმრავლესობა მიიღოს რომელიმე კანდიდატმა, და ხალხში სულ აღარ არის საგულისხმო რომ გაიმარჯოს. შესძლებელია მხოლოდ ნაციონალური კრების დათხოვნა და ხელ ახალი კენჭის ყრის მოხდენა, სხვა ნაირი წესის დადგენა, ან გაგრძელება ჩვენ ეფიქრობთ წარმოუდგენელია

განცხადებანი

თფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს ამით, რომ ამ ივლისის თვის 30-ს მოხდება გამგეობაში ეაჭრობა და წესისაებრ სამ დღეს იქით ხელ-მეორედ ეაჭრობა, რომელზედაც იჯარით უნდა გაიცეს შესაბმელ ცხენებზედ ასაღები გარდასახადი სამის წლის ვადით.

ამ მოკლე ხანში დაიწყება გაყიდვა ღოლშტინური კარაქისა და ქართული ყველებისა-რომელიც გაკეთებულია უ. ა ულედიანისაგან გამართულს საამხანაგო ყველის ქარხანაში, თრიალეთში.

დაწერილებითი განცხადება შემდეგ ნომერში.

ნაფიცი ვექილის თანა-შემწე ვასილი ბიორგის ძე მაჩაბელი კისრულობს კავკასიელი საქმეების ვექილობას სხვა და სხვა სამართველოებში და უმთავრესად სენატში. აგრეთვე სპრაკვების გაგზავნას. თითეული სპრაკისთვის უნდა გამოგზავნოთ ხუთი მანეთი.

ადრესი: въ Петербургъ, Малая Садовая домъ № 8, кв. № 24.

თფილისის საეპარო განკისა

თფილისის საეპარო განკის სამმართველო აცხადებს საყოველთაო საცნობად, რომ განკი 1 ივლისიდგან 1874 წ., ცვლილების მოხდენამდის, ასის თავზედ შემდეგის ზომით იღებს და იხდის სარგებელს:

იღებს

(.1 სესხზედ იმ სარგებლიან ქაღალდებში,

ა.) რომელთაც სახელმწიფო ბანკში იღებენ:

ექვსი თვით . . . . . 7 %

ბ.) რომელთაც სახელმწიფო ბანკში არ იღებენ:

ექვსი თვით . . . . . 8 %

2.) სპეციალურს ხელად მიბარებულ ფულში.

ა.) სარგებლიანი ქაღალდებით უზრუნველ-ყოფილს 7%

ბ.) ვექსილებით უზრუნველყოფილს . $7\frac{1}{2}$%

3.) ვექსილების დაცვაში:

ექვსი თვით 9%

4.) უზრუნველ ყოფილის სოლო-ვექსილების დაცვაში:

ექვსი თვით. 9%

ექსა თვით . . . . . $9\frac{1}{2}$

5.) საქონლის გირაოში:

რომელიც მოტანილია . . . . . 9 %

რომელიც გზაშია . . . . . 10 %

იხდის

1.) ხელად მიბარებულ ფულში . . . 5 %

2.) შესანახად მიბარებულში

ა.) მოთხოვნამდის . . . . . 5 %

ბ.) ექვსი თვით. . . . . 5 %

გ.) ერთი წლით . . . . . 6 %

დ.) წელიწადზე მეტის ვადით მიბარებულში — სამმართველოსთან მორიგებით.

სამთავნოდ შესანახი ფული მიიღება: ყველა კერძოობითი პირისაგან, მოვაჭრე საზოგადოებათაგან და ამბანიებისაგან, ეკკლესიებისა და მონასტრებისაგან, სახაზინო და საზოგადბრივს დაწესებულებათაგან,— ას მანეთზედ არა ნაკლები.

განკში შენახული ფულების ბილეთები, ფინანსთა-მინისტრის განკარგულების თანახმად, ყველა სასამართლოებში და სახაზინო სამმართველოებში ეჯარისა და შეკრულობის გირაოდ მიიღებიან: უვადო და ექვს თვემდის ვადიანი—მანეთი მანეთად და ერთის წლის და მეტის ხნით ვადიანი—ცოტა ნაკლებათ. ფოსტით გამოგზავნილს შესანახს ფულს შემდეგი განცხადება უნდა მოჰყვეს:

ВЪ ТИФЛИССКІЙ КОМЕРЧЕСКІЙ БАНКЪ.

Отъ такого-то

ОБЪЯВЛЕНІЕ

Препровождая при семъ столько то рублей, прошу принять эту сумму на вкладъ для обращенія изъ процентовъ на такой то срокъ (или до востребованія, или на такихъ то условіяхъ) и выслать билетъ на мое имя или на имя токого то, или на предъявителя,) по такому то адресу.

Число, мѣсяцъ и годъ. Подпись и мѣстожительство.

ორის თვის ანგარიში.

ოქტომბრის ბამსესხებელ-შემნახველის ამხანაგობის აღებ მიცემისა

ესე იგი 1874 წლის 21 მარტიდამ 21-ს მაისამდის ამხანაგობაში ირიცხება წეერად ას სამოცდა სამი კაცი.

ა.) შემოსავალი

1.)	წევრთაგან შემოტანილი საწილო ფული	994 მ. 20 კ.
2.)	სესხი, მიღებული ამხანაგობისგან დამფუძნებელთაგან . .	1500 მ.
3.)	სარგებელი, აღებული გასესხებული ფულისაგან	68 მ. 10 კ.
4.)	საეპარო განკში შეტანილის ფულის სარგებელი	8 მ. 40 კ.
	სულ შემოსულა	2,570 მ. 70 კ.

ბ.) გასავალი

1.)	გასესხებულა	1135 მ.
2.)	დახარჯულა გამგეობის გასამართავად	160 მ.
	სულ გასულა	1,295 მ.

გ.) ქასა.

1.)	ფული არის საეპარო განკში სასარგებლით	8,07 მ. 60 კ.
2.)	ამ ფულს ერგება სარგებელი განკიდამ	მ. 40 კ.
3.)	ნაღდი ფული არის ქასაში . .	459 მ. 70 კ.
	სულ	1,275 მ. 70 კ.
	გასავალი არის	1,295 მ.
	ერთიანი ჯამი	2,570 მ. 70 კ.

ბამგეები ა. ბ. მიხეილ ძალგაური.

ბრიგოლ ოსეფოვი.

ს. ოქტომბრის 22-ს მაისს 1874 წელსა.

ქალაქს თფილისში, სემინარიას ქვეშ სარდაფში ისყიდება ნამდვილი ბუნებითი

ქახური ღვინოები

თ. რ. და ი. ერასთაველებისა

და სხვა ქახეთის მემამულეთა ვენახებისა

თვითოული ბოთლის ფასი

ერთის ანაზიდგან მანეთ ნახევრამდის.

რაკ.ბზა	დილა	საღამ.		I კ.		III კ.	
თფილისი	8	18	8	17			
მცხეთა	9	18	10	—	68		38
ბორი	11	39	1	43	2	40	1	23
სურამი	1	52	4	30	3	92	2	46
ბეჟათუბანი	3	45			4	42	2	46
ყვირილა	6	49			5	81	3	23
ქუთაისი	7	55			6	75	3	75
სამტრედია	9	2			7	73	4	29
ახ.-სენაკი	10	2			8	57	4	76
ფოთი	11	27			9	75	5	42
ფოთი	7	38						
ახ.-სენაკი	9	11			1	18		66
სამტრედია	10	12			2	6	1	14
ქუთაისი	11	17			3	4	1	69
ყვირილა	12	38			3	98	2	21
ბეჟათუბანი	3	2	დილ.	5	33	2	96
სურამი	4	57	7	35	5	84	3	24
ბორი	7	23	10	12	7	36	4	9
მცხეთა	9	52	1	49	9	8	5	4
თფილისი	10	49	3	32	9	75	5	42

ცეცხლის ბეჭდები

ა) ფოთიდამ:

ოდესისკენ — კვირა საღამ. 6 საათ.

სტამბოლს — კვირა ობით დილას.

ბ) სოხუმიდამ:

ფოთს —

ოდესას —

გ) ბაქოდამ:

ასტრახნისკენ — სამშ. ხუთშ. დილ.

ასტრაბადისკენ — კვირა შუადღეს

ტელეგრაფი

ოცი სიტყვა თფილისიდამ:							
ქუთაისს, ფოთს						1	—
ბორს, ღუშეთს, სიღნახს							50
ოსტოფოს ოდესს მოსკოვს						2	—
პეტერბურგს, ვარშავას						3	—
სპარსეთში						5	76
ოსპალეთში, შვეიცარიაში						3	—
იტალიაში და საფრანგეთში.						3	50
ინგლისში						4	—

ფოშტა

ა) თფილისიდამ:

ყოველგან — პარასკევობით ქუთაისს, რუსეთს — ყოველ დღე კვირას გარდა. ამას გარდა ოზურგეთს — ორშაბ. ბაქოს — სამშაბ.

ბ) ქუთაისიდამ:

ყოველგან — ორშაბ. ამას გარდა თფილისს და რუსეთს — ოთხშაბ. და პარასკ. ფოთს და სოხუმს — ხუთშაბ. და შაბათ. (საღამოდ.)

გ) ბორიდამ.

ყოველგან — ორშაბ. ოთხშაბ. და პარასკევობით (საღამს შვიდ საათამდე.)

დ) ფოთიდამ:

ყოველგან — ყოველ დღე.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში:		კაპ
ლია წიგნის		5
დამტკიცებულის (სამი მისხალი) .		10

ბირჟა

	მან.	კაპ
პეტერბურგი, 21 ივნისს		
ერთი მანეთი ღირს:		
ლონდონში $33\frac{1}{4}$ პენსი.	—	83
პარიეში 351 სანტიმი.	—	88
ამსტერდამ (სარგებლისფასი)	5	50
ბანკის ბილეთი 5%	97	50
მოგებინი (პირიელისსახი)	173	50
მოგებინი (მეორე სესხი)	170	—
ბრილიანტ ფურცლები:		
ხერსონის ბანკის ($5^1/_2$)	85	—
მოსკოვის (5%). . . .	87	50
აქციები:		
ოდესის საეპარო ბანკის	261	—
ფოთი-ფოლ.რკინ.გზის	132	50
შვეიცარის ცეტ. გემების	535	—
კავკაზის და მერკურის.	180	—
პირე უზრუნველ.მყოფი საზ.	645	—
პეტერბ. უზრ. მყოფი საზ	262	50
მოსკოვის უზრ.მყოფი საზ.	260	—

ბაზარი

	მან	კაპ
თფილისი, 3 ივლისს		
ბური ბანჯისა . .	1	45
ქერი.	—	70
ბამბა მრეგისა . .	5	40
— ამერიკისა . .	6	60
ბაპინტილი ბამბა .	8	—
მატყლი თუშური .	7	—
— მარაქმისა . .	4	50
ბარეული შეშა . .	7	—
ქონი	4	—
ქონის სანთელი . .	6	—
სტეარინის სანთელი .	10	50
ხორცი ძროხისა .	—	62
— ცხვრისა . .	—	72
სპირტი	8	—
შაქარი კარგი . .	8	65
— ფხვნილი . .	7	50
ყავა გრგვალი .	18	50
ხეთი ძონეგუთისა .	7	—
ოქრო	5	94

სახაზინო განცხადებანი

— ეაკაზის პრიკაზის განკარგულებით ოქტომბერს თვეში ბანკის სამმართველოში 9 საკ. ოქტომბერს ოთხ მოხდეს ეაჭრობა და წესისაებრ ხელმეორედ ეაჭრობა სოფელს ქურდელაურს ხმდებარე ვენახის გასასყიდად. ამ ვენახზედ ითვლება 4000 მანეთი ვალი. დაფასებითი აღწერა ნახეთ თელავის უეზდის სამმართველოში.

— ეაკაზის პრიკაზის განკარგულებით ამავე დღეს დანიშნულია ქუთაისის გუბერნიის სამმართველოში ეაჭრობა და წესისაებრ ხელმეორეთ ეაჭრობა ქვის სახლის გასასყიდად, რომელზედაც 2300 მანეთი ვალი არის. დაფასებითი აღწერილობა შეიძლება ნახოთ გუბერნიის სამმართველოში.

— 16 სეპტესბერს ეაკაზის პრიკაზში დანიშნულია ეაჭრობა და ხელ მეორედ ეაჭრობა ერთი ქვეოკირით სახლების გასასყიდად, რომელზედაც ითვლება 1,600 მანეთი ვალი. დაფასებითი აღწერა ნახე პრიკაზში.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 12 Іюля 1874 г. მელიქიშვილის და ამხ. სტამბა ბამომცემელნი ს. მელიქიშვილი და ს. მესხი.—დროებითი რედაქტორი ა. ლოლოთქიფანიძე